

První podrobnější zpráva o Komořanech pochází z roku 1347. Obec má dvě jména: české Komořany a německé Gundrum. Z toho patrně, že Komořany byly osídleny obyvatelstvem českým a německým. Za původní vlast komorských osadníků německých byly považovány různé části Německa, ba i Švédska. Na základě jazykových studií byla prokázána jejich příbuznost s kmenem bavorsko-rakouským. Obyvatelstvo národnosti německé tu bývalo vždy v převaze. Zaměstnávalo se zemědělstvím. Domy byly stavěny s tak zvanými žudry. Vstup do obce byl mezi nárožními domy nynějších čísel 23 a 47 zahrazen mohutnou mýtní branou.

Krátce před rokem 1617 vyhořela část obce, fara i kostel. Všechno ze dřeva padlo za obětí plamenům.

Ve válce Třicetileté v roce 1645 řádila švédská vojska v obci a okolí. Obyvatelstvo bylo z velké části vyvražďeno, ostatní uprchlo. Tak se stalo, že zpustla celá třetina obce. Osídlování se potom dalo velmi pomalu a trvalo téměř celé století (1648 - 1782). Znovu osídlování možno nazvat německou osídlovací etapou. Po stránce národnostní znamenala posílení a osvěžení německé krve. Starousedlé rody před třicetiletou válkou měly 43 jmen německých, k nimž přibýlo 9 rodin, z toho 4 české. V 18. století byly Komořany znovu osídlovány a nabyly takové hustoty, že se nedostává volných selských usedlostí. Z přebytečných sourozenců na selských gruntech vzniká nová třída, domkaři, kteří si staví domky, k nimž nepřísluší žádná půda. Domovní číslování zavedené v roce 1771 označovalo domy jinak, než jsou dnes. Číslování pokračovalo po téže straně domů. V pozdějších letech následkem dělení usedlostí bylo nutno číslování opět měnit.

S vracejícím se pořádkem po třicetileté válce bylo potřeba najít novou formu zdaňování. Forma zbrojních koní měla být nahrazena daní pozemkovou. Soupis prováděla zvláštní komise určená stavy, zvaná vizitace, která shlédla Komořany 25. října 1673. Tehdy bylo v Komořanech napočítána výsevka o ploše 1 008 měřic I. třídy a 500 měřic II. třídy (301 ha). Obdobou poddanské fáze z roku 1749 se stala roku 1750 fáze dominikální. V Komořanech bylo v tomto roce 12 celolánků, 19 pololánků, 10 čtvrtlánků, 6 chalupníků s polem a 12 chalupníků bez rolí. Na penězích brala vrchnost činži o sv. Václavu celkem 43 zlatých 35 krejcarů, z rolí 10 zlatých 52 krejcarů. Vrchnostenská pole, která byla přenechána sedlákům, podléhala naturálnímu poplatku 102 měřic pšenice a stejnému množství ovsa. Z živočišných produktů odváděli vrchnosti 48 slepic a 492 kusů vajec. Mimo to pracovali celolánici koňským dvojsprežím po $\frac{3}{4}$ roku 4 dny v týdnu, pololánici párem koní po tu samou dobu 1 $\frac{1}{2}$ dne v týdnu. Práce osobní byla vyměřena tak, že v době sklizňových prací byla v týdnu zdvojnásobena. Čtvrtlánik pracoval $\frac{3}{4}$ roku 3 dny v týdnu a $\frac{1}{4}$ roku celý týden. Chalupník $\frac{3}{4}$ roku 1 $\frac{1}{2}$ dne v týdnu a $\frac{1}{4}$ roku 3 dny v týdnu. Úhrnem vykazovala pracovní povinnost Komořan 3 633 $\frac{1}{2}$ pracovních dnů potažních a 3 315 pracovních dnů osobních (pěších).

K těmto povinnostem nutno také připočítati desátky farářů, které tehdy činily ročně 11 kop a 15 snopů pšenice, 12 kop žita a 10 kop ovsa.

Selské bouře v roce 1775 nijak komořanským neulevily, nýbrž mnohé povinnosti vůči vrchnosti byly zvýšeny nebo rozmnoženy. Práce tehdejších komořanských robotníků byla svízelná. Museli také jezdit na klášterní dvory do Žarošic nebo Králova Pole.

Roku 1777 byla roboty přesně rozvržena. Orba se prováděla čtyřikrát před setím žita, třikrát před setbou pšenice. Vlácení se provádělo po každé orbě. Mimo toho museli obstarávat

různý dovoz a odvoz. Mimo dlouhé cesty na pracoviště, měli robotníci potíže se stravováním. O pšeničných žních dostávali denně vařeného jídla od vrchnosti jen pro 15 osob, k tomu 1 ½ žejdlíku soli, žejdlík omastku a libru chleba. O dožatí dávala vrchnost obci sud piva. Plných 435 roků setrvaly Komořany v držení starobrněnského kláštera. Dne 12. ledna 1782 vychází zrušovací dekret, týkající se klášterů které nevydržují školy, nemocnice nebo jejich členové nezastávají úřad kazatelský a kněžský a tak přecházejí Komořany do držení světského.

Za vlády Josefa II. dostalo se poddanému lidu značných úlev, pro Komořany schválených 18. prosince 1784.

Koncem 18. a začátkem 19. století usídlovaly se v Komořanech oddíly císařského vojska, táhnoucího po císařské silnici. Zvláště oživila silnice za válek napoleonských. Od 11. prosince 1798 táhli tudy plné čtyři dny Rusové. Dne 13. listopadu 1805 kolony Francouzů, kteří táhli k Vídni. Byly to předzvěsti dramatu slavkovské bitvy, před kterou vyděšení občané Komořan prchají do lesů a nechávají vesnici na pospas vojákům.

Dne 4. prosince, kdy císař Napoleon spal na dražovské faře, založili jeho vojáci ubytování v Komořanech oheň v blízkosti kovářny, jemuž padlo za oběť 20 domů stojících v této řadě. Daleko hůře řádl oheň v roce 1832, když 4. října o půl 6 hodině vzplanul oheň v nynějším čísle 61. Zničil celou horní část obce od brány po potok a vyžádal si 7 lidských životů. Po osmi letech dne 3. července 1840 vyhořelo opět 13 domů, z toho 6 selských usedlostí. V roce 1857 dne 9. července navštívil obec Komořany opět zlý host. Neopatrností vypukl oheň o 2. hodině odpoledne v domě čís. 57 a podporován značným suchem, rychle se šířil. Ani taškou kryté střechy neodolaly. Chytil se již mlýn, kostelní lípa, hnojiště na farním dvoře a dřevo za stodolou. Pro faru a kostel bylo štěstí, že se právě konala vizitace školní mládeže, při níž bylo mnoho hostů, kteří zpozorovali hrozící nebezpečí a postavili se včas v cestu zuřivým plamenům. Plné tři dny stoupaly nad obcí oblaka dýmu. V popel byla obrácena téměř celá obec. Celkem vyhořelo 114 budov, 84 obytných a 30 stodol. Uvnitř obce zůstalo ušetřeno 7 domů, kostel, fara a mlýn. Celková škoda byla odhadnuta na 9 700 zlatých. Z okolních obcí, kromě peněžitých darů, dovezeno množství obilí, sena, slámy. Nejvíce z Lulče, Kučerova a rousínovské obce židovské.

Zakrátko vzrůstala obec ze sutin, ovšem v jiné podobě. Zmizely hlavně nevzhledné žudry před vchody domů.

Další pohromu zaznamenal rok 1866. Silný mráz 26. května zničil v některých tratích nadpolovinu obilí.

Za necelé dva měsíce, 24. července vtáhly do obce pruské oddíly, které obec takřka vyjedly.

Vrcholem trampot byla cholera, které padlo za oběť 35 obyvatel a 1 voják.

Národnostní požadavky pětinové menšiny české byly uplatňovány již v roce 1864 a tak konsistoř rozhodla o zavedení jazyka českého do kostela i školy. Uplynula dlouhá doba a nic se nestalo. Do školy německé chodily všechny děti, bez rozdílu národnosti. Německá škola odnárodňovala a proto v Komořanech, v širokém českém okolí zůstávají obyvatelé národnosti německé stále v převaze.

Na školu a vyučování dozírala duchovní správa a proto jsou stavěny fara, kostel a škola pohromadě.

Obrat nastává teprve po první světové válce v roce 1918, kdy byl zřízen samostatný Československý stát. Národnostní otázce věnována velká pozornost a tak i v Komořanech v roce 1922 postavena nová menšinová jednotřídní škola česká. Tam byla později umístěna také mateřská školka. Stavba školy stála asi 280 000 Kč.

Ustavena Národní jednotka, která řeší všechny otázky národnostní, hospodářské a kulturní a tak obyvatelé národnosti české začínají žít svým životem. Když byl postaven český hostinec s velkým sálem s parketami a jevištěm, bylo postaráno o kulturní činnost i zábavu. Nechyběla ani knihovna.

Pro děti pořádány vánoční nadílky, Byly podělovány šatstvem, prádlem, obuví a při tom pohoštěny.

Počet obyvatelstva české národnosti pomalu vzrůstá a tak dosahuje 4 mandátů z počtu 15 členů obecního zastupitelstva. Zápisy jsou psány česky a německy. Všichni Němci rozumí česky. Z původního německého osazenstva zůstává 7 jmen německých. Jména ostatních Němců jsou ryze česká. Pochází z bližšího a vzdálenějšího českého okolí.

Za posl. Henlaina a jeho uplatňování požadavků pro sudetské Němce se národnostní otázka přiosťruje. Všichni obyvatelé národnosti německé vstupují do sudetoněmecké partaje.

Konec volnosti a svobody lidu československého byl učiněn německými okupanty. Komořany byly okupovány německým vojskem 15. března 1939. Tehdejší česká menšinová škola byla uzavřena a zabrána Němci. České děti byly nuceny docházet do škol nejbližšího okolí - Podbřežic, Rusínova, Tučap a Habrovan. Menšinový řídící učitel byl po uzavření školy později ustanoven na trojtř. obecné škole v Mouřínově.

Na všech domech Němců se hned první den objevily prapory s hákovým křížem. Některým místním Čechům byly vytlučeny okenní tabule a na mnoha místech namalovány hákové kříže. Bylo nařízeno okamžité odevzdání zbraní.

Tlak a teror Němců na české obyvatelstvo trval až do 28. dubna 1945, kdy byly Komořany osvobozeny Rudou armádou. Německé, o překot prchající vojsko bylo ostřelováno z palebních zbraní letectva Rudé armády při čemž svrženo značné množství bomb. Tak se vzňaly domy č. 71, 72 a 73. Mnohé byly značně poškozeny: č. 54, 56, 57, 76, 77, 105 a 106. Několik komorských Němců bylo zraněno. Jednou takovou bombou, která padla na dvůr českého hostince, byla zraněna z českého obyvatelstva p. Anast. Skřivánková z č. 128 při přechodu do krytu. Poněvadž nebylo spojení s Rousínovem a tak nemohla býti ihned poskytnuta lékařská pomoc, zemřela vykrvácením.

Prchající německé jednotky nekladly velkého odporu, protože úder Sovětské armády byl zdrcující a snad také proto, že německé vojsko nebylo dostatečně zásobováno střelivem. Několik dní před osvobozením byl sovětským letectvem zneškodněn celý nákladní vlak se střelivem, který stál na nádraží v Lulči. Výbuch byl tak mocný, že vzduchovým tlakem byly v Komořanech poškozeny okenní tabule některých domů.

V následujících dnech byl utvořen Revoluční výbor, který převzal vedení obce. Předání se strany Němců bylo jednoduché a rychlé. Odevzdány knihy (německé), v pokladně byla nepatrná částka. Tak začínalo hospodaření a řízení obce. Se strany ONV nebylo žádných směrnic, úkoly a odpovědnost veliká.

Nastíním jen některá: úklid a odstraňování mršin po frontě, zneškodňování nevybuchlé munice, zásobování Rudé armády masem, povozy, potahy a lidmi, běžné zásobování (lístkový systém), sběrný tábor v Rousínovci, utvoření lidové milice, ochrana majetku opuštěných domů a závodů, osídlování (ustanovování národních správců), přemísťování hospodářských strojů, vozů, dobytka, nábytku, přemísťování Němců z osídlených domů, odsun a vybavení, seznamování osídlenců s jejich pozemky, odpovědnost za řádné obhospodařování, zajištění sklizně, odhady válečných škod, placení pohledávek za starého hospodaření Němců atd. V podstatě se zde jednalo o státní majetek, poctivé s ním zacházení, zamezit jeho znehodnocování nebo zcizování. Toho si byl první Revoluční výbor vědom a byl si také vědom toho, že z veškerého tohoto hospodaření bude skládat účty a proto jednal tak, aby obstál se ctí.

Vyučování na škole započalo 16. května 1945. Nejdříve bylo třeba provést generální úklid, potom shledat lavice, skříně, stoly a židle. Z učebních pomůcek zůstalo velmi málo. Učitelská a žákovská knihovna byla zničena, rovněž tak inventáře. Začalo se vyučovat v jedné třídě. Zapsaných žáků bylo 28. Protože přibývalo osídlenců a v důsledku toho také dětí, bylo třeba zřídit druhou třídu. Druhá třída byla získána adaptací bytu řídícího učitele. Byt pro řídícího učitele byl zajištěn na domě č. 38. Tak od 1. září 1945 bylo již vyučováno ve dvou třídách o počtu 53 žáků. Škola byla postupně vybavována. Do druhé třídy položeny parkety. Učební pomůcky, knihy do žákovské a učitelské knihovny postupně zakupovány, inventáře znovu pořízeny.

Po období prvního Revolučního národního výboru přejímá správu obce, podle dekretu okresního národního výboru ze dne 3. října 1945, správní komise. Provádí opravy cest, obecních budov, hasičského skladiště a pokračuje v odsunu Němců. Odhalena pamětní deska padlým Rudoarmějcům, umístěná na budově MNV. Zajištěno zřízení rezervace kde roste též květena jako na Větrníku a pronajata památkovému úřadu. Z bývalé německé obecní školy po její předchozí úpravě a vnitřním zařízením otevřena mateřská škola. Vyučování započalo 1. září 1946.

Správní komise pak podává ONV návrh na její zrušení a ustavení demokraticky voleného národního výboru, který se ujímá své funkce 10. července 1946.

Dne 14. července 1946 na své cestě Moravou projížděl prezident Dr. E. Beneš obcí Komořany, kde také na chvíli zastavil. V roce 1947, dne 21. září, místní org. nár. socialistů v Komořanech na popud UV - nár. soc. strany organizovala sbírku v obci a okolí a postavila pomník T. G. Masarykovi před národní školou. Celá akce proběhla v Komořanech jako nesouhlas s politikou Národní fronty.

Několik dat a čísel po stránce politické. Před okupací bylo v republice asi 24 stran. Česká menšina v Komořanech byla tehdy složena ze 4 stran: malozemědělské, lidové, nár. socialistické a soc. demokratické. Po osvobození naší vlasti Rudou armádou v r. 1945 dochází k utvoření Národní fronty, kterou tvoří 4 politické strany: komunistická, lidová, soc. demokratická a nár. socialistická. V Komořanech byla založena komunistická strana v květnu 1945.

Při volbách do ústavodárného Národního shromáždění konaných v obci Komořanech dne 26. května 1946 se jeví výsledky takto:
ze 342 voličů získali

komunisté	157 hlasů,
lidovci	86 hlasů,
soc. demokraté	53 hlasů,
nár. socialisté	46 hlasů.

Porovnání výsledku voleb s hlediska země Moravskoslezské:

komunisté	656 565 hlasů,
lidovci	520 897 hlasů,
soc. demokraté	320 095 hlasů,
nár. socialisté	404 487 hlasů.

Volby do ústavodárného Národního shromáždění jsou nesporně vítězstvím demokracie a socialismu. Všechny strany Národní fronty v těchto volbách zdůrazňují, že při výstavbě státu půjdou cestou demokracie, spolupráce a socialismu. Volební výsledky jsou zárukou, že nová ústava bude tvořena v duchu národní revoluce, neboť národ volbami v celku s revolucí a jejími výsledky projevil souhlas. Celý národ má kladný poměr k nové republice, stojí za stranami Národní fronty a odmítá reakci.

Neuplynuly ani dva roky a ukázalo se, že reakce usiluje o zvrát a že chce návrat k předmnichovským poměrům. Chtěla vyvolat ve vhodný okamžik vládní krizi a učinit pokus o vytvoření úřednické vlády. Vládě znemožňovali jakoukoliv činnost a dne 20. února 1948 oznámili, že ministři stran národně socialistické, lidové a slovenské demokratické vystupují z vlády. Demise 11 ministrů byla přijata a vláda doplněna novými lidmi, kteří zůstali věrni původnímu duchu Národní fronty. 25. únor 1948 se stává dnem vítězství lidu.

Dne 9. května byla jednomyslně přijata Ústavodárným Národním shromážděním nová ústava republiky. Byly zřízeny akční výbory.

Dne 30. května 1948 byly konány všeobecné volby do Národního shromáždění, které přinesly obrozené Národní frontě naprosté vítězství. Strany obrozené Národní fronty šly do těchto voleb jako jednotný blok se společnou kandidátní listinou. Vyšlo z nich Národní shromáždění, které odpovídá vůli lidu a respektuje je.

V Komořanech volilo 356 voličů -

168 mužů,
188 žen.

Platných kandidátek bylo 348, 7 bílých a jeden neplatný.

Dne 7. června 1948 se prezident Dr. E. Beneš vzdal svého úřadu. Dne 14. června 1948 byla provedena volba nového presidenta republiky. Presidentem zvolen Klement Gottwald. Dne 27. června 1948 byla sloučena strana soc. demokratická se stranou komunistickou. Obnovením jednoty zabezpečila dělnická třída svou vedoucí roli v národě a ve státě.

Reakční živly, pokud to šlo, uprchly za hranice nebo byly jinak zneškodněny.

Reakční, protistátní činnosti se zúčastnily i některé osoby z Komořan. Byly však odhaleny. Jmenovitě zvláště nutno uvést: Slabík Ant., Slavíková B., Melichárek Pravoslav, Boček Alois, Toman F., Vykydal, Svoboda a bratři Daňkové. Čtyřem se podařilo uprchnout

za hranice, mezi nimi i tehdejšímu faráři, jedna osoba byla při zatýkání zastřelena. Sedm osob bylo zbaveno svobody na dobu od 5 do 20 roků. Celkem 99 roků z toho jeden doživotně, v to nepočítaje. Všem byl konfiskován majetek buď zcela nebo z jedné poloviny. Téměř všichni patřili do protistátní skupiny „Světлана.“

Tím se uzavírá nejrušnější část dějin obce Komořan a počíná poněkud klidnější budovatelské údobí, avšak plné chvatu a ruchu.

Komunistická strana se stává vedoucí stranou v obci.

Stále vzrůstající průmyslová výroba je ve značném nepoměru s výrobou zemědělskou, která je provozována na rozdrobených kouscích políček plna mez a brázd, s nevyhovujícími stroji a potahy. Mzdy dělníků se stále zvyšují, zatím co drobní zemědělci živoří a nemohou dodat na stůl pracujících tolik zemědělských produktů na které mají a které by si mohli koupit a tak zlepšit svoji životní úroveň.

Na jaře 1949 byl vydán zákon o jednotných zemědělských družstvech, čili o zemědělské velkovýrobě.

Nastává přesvědčování drobných a středních rolníků o výhodách společného hospodaření. Dalo to hodně práce, ale přece dochází k ustavení přípravného výboru JZD v Komořanech dne 3. března 1950. V pracovní schůzi JZD konané dne 18. června 1950 projednána (HTÚP) hospodářsko technická úprava pozemků. Utvořeny tři cykly s osmihoným osevním postupem.

Dle vzoru II. typu hospodařeno po provedení HTÚP po sklizni 1950. Aby se mohlo hospodařit po způsobu III typu, bylo nutno vybudovat kravín a vepřín pro společné ustájení a zřídit drůbežárnu. Kravín byl zřízen adaptací stodoly na čísle 74, později teletník na č. 78. Pro tento účel bylo v roce 1952 rozhodnutím rady MNV zabavena stodola na tomto čísle. Majitel, František Kaláb neuposlechl příkazu MNV a proto místní org. KSČ společně s členy JZD manifestačně provedli zábor. Pan Kaláb se postavil na odpor, přístup zadrátoval a uzavřel řetězi. Zábor byl proveden a vrata ze dvora do stodoly ještě tu neděli dopoledne zadržena. Vepřín byl zřízen z vyhořelého skladiště, bývalého německého hospodářského družstva na čísle 72, drůbežárna na farní zahradě.

Na těchto pracích se podíleli z velké části komunisté, muži i ženy. Pracováno po zaměstnání, o nedělích i svátcích, při žňových a špičkových pracích a všech ostatních, kde bylo třeba.

Po vzoru III. typu hospodařeno od 1. ledna 1952, což bylo usneseno na členské schůzi ze dne 2. prosince 1951. Změny HTÚP provedeny v březnu 1953, dokončení změn po sklizni 1953. Vytvořen jeden cyklus devítihoný a jeden krmivářský. Při této úpravě byl zasypán a urovnán úvoz asi 200 m dlouhý, 5 m široký a 2 m hluboký. Tento úvoz dělil hon na dva díly a bránil mechanickému obdělávání.

Při náboru do I. typu se přihlásili 104 členi, stav členů počátkem III. typu čítá 41. Mezi první členy, patří Kraus František, Ambroz Jan, Dokoupil Josef, Studený Rostislav a Otevřel František, Dnešní stav je 77 členů. Z toho je 20 rodin výkonných zemědělců.

V roce 1956 postavena nová porodnice pro prasnice. Již v roce 1950 bylo vyhlédnuto místo pro výstavbu výrobního střediska JZD u dražovské silnice, dnešní hon VII A₂. Toto se ukázalo nevhodným s hlediska veterinárního a definitivně umístěno na hon V A₁ pod nádražím u státní silnice. Se stavbou započato v roce 1954 a je pokračováno.

Staví se nová drůbežárna.

Výměra půdy v ha:

rok	zemědělská	orná
1952	160	120
1953	276,28	239,28
1954	276,28	239,28
1955	251,45	229,98
1956	251,45	229,98

Hektarové výnosy:

rok	pšenice	žito	ječmen	oves	cukrovka	brambory
1954	15	23,70	25,10	18,50	255	150
1955	28,70	24,50	26	21	274	130
1956	31	27	25,50	23,40	198	160

Výnos cukrovky je menší, protože byla napadena mšicí a značně zeslabena.

Stav dobytka k 31. prosinci 1956:

rok	skot	dojnice	prasata	prasnice	koně	slepice	kachny
1954	152	62	143	23	17	456	188
1955	140	67	139	18	15	482	280
1956	145	71	183	25	19	492	302

V roce 1956 dodáno (prodáno) 31 kusů hovězího, 37 telat, 150 prasat, 18 prasnic, 250 slepic, 220 kuřat a 600 kachen.

Ovocné stromy k 31. prosinci 1956:

Vysazeno 21 hrušní, 1 114 jabloní, 424 švestek, 442 višní a 145 třešní.

Hodnota pracovní jednotky:

rok	finanční	obilí chleb.	krmné	seno	siláž	nat. hodn.
1954	16	0,91	1,60	2	6	3,19
1955	20	2,20	0,50	2	7	8,87
1956		1,80	0,50	2	5,50	5,12

Hektarové výnosy a náklady:

rok	výnos	náklad
1953	2 532	1 472

1954	3 035	1 253
1955	3 319	1 220
1956	3 357	1 220

JZD využívá všech mechanizačních prostředků které vlastní, které má k dispozici STS (výsadka), která byla zřízena na čísle 133. Používáno také kombajnu.

Životní úroveň členů JZD se zvyšuje. Pořizují si mnohé věci které nejsou zrovna životně důležité, ale slouží jejich pohodlí.

Soukromý sektor obhospodařuje 194 ha půdy.

V roce 1953 byly časté bouře s průtržemi mračen, ponejvíce na horách. Tak se stalo, že 12. července v nočních hodinách přišel velký příval vody, který se od tučapských hranic vylil z břehů Rakovce, zatopil kolem ležící pole a louky a celou spodní část vesnice až po číslo 6. Zahrady, dvory, chlévy i obytné příbytky byly plné vody. Štěstí, že byl příval vody hlášen. Záchraných s vyklizovacích prací se zúčastnili požárníci, vojsko a četní občané. Voda poněkud opadla až druhý den k večeru.

V rámci MNV pořízen rozhlas (v ceně asi 65 000 Kč), postavena zbrojnice s poradnou pro matky a kojence, vybudována silnice k nádraží, oprava národní školy (oličení, nátěr okapních žlabů a oken), oprava mateřské školy, rozšíření elektrického vedení k osadě zvaná „Cihelna“, opraven sál osvětové besedy (v ceně asi 30 000 Kč), započato s kanalisací, meliorační odpad od mostu na návsi až po čechyňský jez (provedeno nákladem KNV). V rámci státní akce a HTÚP vysazeny větrolamy a provedeno zalesnění v celkové výměře 26 ha. MNV s okolními obcemi dal popud k tomu, aby na místě železniční zastávky bylo postaveno nádraží.

Osvětou byly pořádány četné přednášky: zdravotnické, o výchově dětí, o atomové energii, o vzniku země a vývoje člověka, o zvýšení zemědělské výroby. Veřejné oslavy, rozhlasové relace, akademie, estrády, dožínky, divadla, zábavy a film. V roce 1956 (mimo přednášky, veřejné oslavy a rozhlasové relace) sehráno 5 divadelních představení, 4 estrády, 9 tanečních zábav, každý týden v sobotu film pro dospělé, v neděli odpoledne pro děti. Zakoupen zvukový filmový aparát v ceně asi 8 000 Kč. Častými hosty zde bylo oblastní divadlo a kino.

Veřejná knihovna má 1 208 svazků.

Zapsal   Bednář

Celková světová mezinárodní situace je velmi napjatá. Vyplývá to z mnoha politických událostí z roku 1956 a dále z roku 1957. Aby bylo možno si učinit jasnější představu o tom co se ve světě děje, používám novoročního projevu presidenta republiky Antonína Zápotockého.

Uplynulý rok byl bohatý na rušné a pohnuté události. Na jeho počátku bylo možno oprávněně mluvit o velikém vzrůstu sil světového tábora míru, vedeného Sovětským svazem, o skřížení zločinných snah válečných agresorů i jejich pokusů o rozdmýchání nových konfliktů a válek. Bylo znát citelné zmírnění napětí pod vlivem stále se rozšiřujícího uznávání zásady, že cesta dohod a vzájemných jednání je jedinou správnou cestou k řešení všech současných mezinárodních problémů. Přesto nebylo možno ustávat v cílevědomém boji o udržení míru a bylo nutno stát dále na stráži proti úkladům těch agresorských kruhů, které jsou odhodlány pro své kapitalistické vykořisťovatelské zájmy klid a mír porušovat.

Poslední zkušenosti ukazují, že váleční štváči od svých pokusů rozpoutat nové imperialistické války neupustili a že dokonce přešli k činům otevřené válečné agrese. S radostí možno však zároveň konstatovat, že odpor proti bezohlednému vraždění lidí i neodpovědnému ničení výsledků mírumilovného lidského snažení a práce je již tak silný, že jej není možno přehlížet. To potvrdila mohutná vlna odporu a protestu, která se zdvihla po zločinném útoku ozbrojených sil Anglie, Francie a Izraele proti Egyptu. Egyptské dobrodružství se spojeným silám válečných agresorů nevyplatilo. Egyptský lid se nesklonil před bezohlednou násilnou agresí a jako hrdinný odpor získal sympatie všech přátel míru a svobody. Proti útoku na svobodu egyptského lidu se postavily všechny národy, především Sovětský svaz, Čínská lidová republika, stejně jako stamilionová Indie.

Za situace, kdy válkychtivé síly mezinárodního imperialismu přešly k otevřené válečné agresí proti Egyptu, snažily se také Spojené státy americké vyvolat dojem, jako by i ony byly odpůrci války, jako by byly pro mírové řešení mezinárodních otázek. Skutečnost je však jiná. Nelze zastírat, že všechny snahy pro řešení sporných otázek cestou jednání a mírových dohod, na základě rovný s rovným, měly vždy největší odpůrce ve vládnoucích kruzích amerických kapitalistů. Tyto kruhy chtějí stále řešit světové problémy s posice síly, tj. cestou hospodářské nadvlády i hrozbou válečné agrese. Svou protimírovou politiku s posice síly se Amerika snaží ze všech sil uplatňovat i na půdě Organizace spojených národů.

Pro nepřekonatelný odpor Ameriky nestala se dosud členem organizace, nebyla dosud uznána Organizací spojených národů zákonná práva více než šest set milionové lidové Číny. Zato je prohlašována za velmocenského činitele a zástupce čínského lidu hrstka kontrarevolucionářů na ostrově Tajvanu v čele s loutkovou Čankajšakovou vládou. Jen díky americkým dělům, vojenským základnám a americkému válečnému loďstvu může tlupa čankajškovských zločinců provozovat beztrestně svou pirátskou činnost. Může v rozporu s veškerým mezinárodním právem ohrožovat svobodnou plavbu v Tichém oceáně a podnikat zločinné nálety na pokojný čínský pracující lid. Stanovisko k šest set milionové Číně a k hloučku čankajškovských pirátů jasně charakterizuje politiku Spojených států amerických. Americe jde o to, udržet na Dálném Východě, na Tajvanu, vojenskou základnu pro svou agresivní politiku. Ani v případě válečného útoku Anglie, Francie a Izraele proti Egyptu neměla Amerika na zřeteli zájmy míru. Sledovala spět jen zájmy svého kapitalistického zisku. Tohoto zisku z konfliktu o Suezský průplav americký kapitál bezesporně dosahuje, třeba i na úkor svých spojenců Anglie a Francie. Zásahu o naprostý krach válečné agrese proti Egyptu možno přičíst jen rostoucím silám míru ve světě a v jejich společném úsilí, zejména pak iniciativě Svazu sovětských socialistických republik.

Za udržení světového míru bojují dnes nejen lidově demokratické státy Evropy, ale i asijské a africké národy, lidová Čína, Indie a všichni ostatní stoupenci mírových zásad bandungské konference.

Vzrůstající sympatie k mírumilovné politice Sovětského svazu pochopitelně hatí plány kapitalistických agresorů a stoupců válečné politiky. Proto vynakládá americký kapitál stamilionové obnosy na protisovětskou a protikomunistickou propagandu.

Světové kapitalistické reakci byly maďarské události vítanou příležitostí pro rozpoutání štvavé pomlouvačné kampaně proti Sovětskému svazu. Byly i vítanou příležitostí k pokusu rozvrátit tábor míru a snažit se vrazit klín v jednotu států lidově demokratického a socialistického tábora.

Ani naše Československá republika nebyla těchto pokusů ušetřena. S tím větší radostí i hrdostí možno dnes konstatovat, že všechny tyto pokusy vyzněly naprázdno. Lid Československa bez rozdílu národnosti všechnu štvavou kampaň mezinárodní reakce jednomyslně odmítl. Maďarské události semkly u nás ještě těsněji dělníky, rolníky a pracující inteligenci, posílily jednotu Národní fronty, upevnily důvěru v její vedoucí sílu - Komunistickou stranu Československa a víru ve správnost její politiky.

Zárukou toho je náš český a slovenský lid, usilovně budující svou vlastní tvůrčí prací socialismus ve městech i na vesnicích. Zárukou toho je naše pevné přátelství a spojenectví se Sovětským svazem, láska k vlasti, pevná mezinárodní dělnická solidarita a věrnost učení Marxe, Engelse a Lenina. Na začátku nového roku můžeme proto s plnou odpovědností a hrdostí prohlásit, že všechna nepřátelská propaganda, ať balonnová nebo rozhlasová, vyzněla naprázdno. Bezvýslednými zůstaly i sabotážnické pokusy všemi možnými agenturami k nám vysílaných diversantů a špiclů. Náš lidově demokratický řád se v uplynulém roce dále významně upevnil a naše národní hospodářství se celkově úspěšně rozvíjelo k prospěchu lidu, míru a socialismu.

V době od 1. do 4. ledna se konaly schůzky představitelů komunistických a dělnických stran a vlád Bulharska, Maďarska, Rumunka, Sovětského svazu a Československa v Budapešti.

Na schůzkách došlo k soudružské a přátelské výměně názorů v řadě otázek politického a hospodářského charakteru i stranického života na nichž účastníci mají společný zájem, jakož i o řadě aktuálních otázek mezinárodní situace. Účastníci schůzky se vzájemně informovali o situaci ve svých zemích a stranách. S uspokojením bylo konstatováno, že Bulharsko, Rumunsko, Sovětský svaz a Československo, tak jako všechny socialistické země, dosáhly nových velkých úspěchů při výstavbě socialismu a komunismu. Maďarské národní hospodářství se úspěšně rozvíjelo socialistickou cestou, Avšak tento vývoj byl narušen vystoupením kontrarevolučních sil. Nyní, po potlačení kontrarevoluce, socialistická ekonomika Maďarska s jistotou vykročila kupředu a jde v zestupnou cestou.

Všichni účastníci došli k jednomyslnému názoru, že úsilím maďarských pracujících, vedených maďarskou dělnicko-rolnickou vládou, a za pomoci sovětských vojsk byly odvráceny pokusy o zničení lidově demokratického zřízení a socialistických vymožeností maďarského lidu. Byla odstraněna hrozba nastolení fašistické diktatury v Maďarsku a překaženy úmysly domácí kontrarevoluce a útočných imperialistických kruhů přeměnit Maďarsko v nebezpečné ohnisko nové války v Evropě. Pokusy imperialistických kruhů

podkopat jednotu socialistického tábora narazily na rozhodný odpor. Představitelé komunistických a dělnických stran a vlád, které se zúčastnily schůzky, vyslovili uspokojení nad tím, že dochází k normalizaci politické situace a hospodářského života v Maďarsku a ujistili maďarské soudruhy, že lid jejich zemí poskytne všestrannou pomoc a podporu maďarské revoluční dělnicko-rolnické vládě a maďarské socialistické straně při upevňování lidově demokratického státu, při zajištění jeho nezávislosti a bezpečnosti před úklady agresivních imperialistických sil. Dále s uspokojením konstatovali, že ustanovení Deklarace jsou úspěšně uplatňována ve vzájemných stycích socialistických států, což napomáhá dalšímu semknutí socialistického tábora, dalšímu rozvoji hospodářské a kulturní výstavby v zemích socialismu, upevňování přátelství a rozvíjení bratrské vzájemné pomoci mezi jejich národy.

Zostření mezinárodního napětí je způsobeno také činy Spojených států, které podnikají nové široké akce k zotročení zemí Blízkého a Středního Východu. Význam těchto kolonizátorských snah USA je tak zvaná „doktrina Eisenhowerova - Dullese.“ Podstatnou částí této „doktriny“ jsou zvláštní plné moci presidenta USA k tomu, aby podle jeho uvážení mohlo být použito amerických ozbrojených sil na Blízkém a Středním Východě. Veškerou zodpovědnost za zostření situace a se všemi z toho vyplývajícími důsledky ponese v tomto případě Spojené státy americké. Zájmy národů Blízkého a Středního Východu, jakož i zájmy posílení klidu a míru v těchto zemích vyžadují, aby všechny státy vyvinuly úsilí k likvidaci následků agrese proti Egyptu, nedopustily ani jakékoliv vnější vměšování do vnitřních záležitostí států Blízkého a Středního Východu ani porušení jejich suverenity a nezávislosti.

Socialistické státy hájící důsledně věc míru mezi národy, vynakládají všechno úsilí, aby bylo zabráněno návratu k „studené válce“. Jsou zcela rozhodnuty využít síly socialistického zřízení a svého vlivu, aby zmařily pokusy agresivních kruhů, směřující k dalšímu zostření mezinárodní situace, k zvýšení horečného zbrojení, k podněcování válečné psychosy. V současných podmínkách by měly obrovský význam praktické kroky, směřující ke snížení zbrojení a ozbrojených sil států a k zákazu takových nebezpečných ničivých zbraní jako jsou zbraně atomová a vodíková. Zájmu bezpečnosti všech evropských národů, jakož i všech národů světa by odpovídalo vytvoření systému kolektivní bezpečnosti v Evropě.

Účastníci schůzky vyjádřili pevné přesvědčení, že všechny socialistické státy se ještě více semknou, budou hájit svou nerozbornou jednotu, čelit všem pokusům, namířeným k podlomení a oslabení socialistického tábora.

Je třeba vzpomenout, že ve dnech 3. a 8. ledna dlela v Sovětském svazu vládní delegace Německé demokratické republiky, která v několikadenních rozhovorech s představiteli sovětské vlády projedla řadu důležitých bodů, dotýkajících se zájmů obou států. Výsledkem jednání bylo společné prohlášení vládních delegací SSSR a NDR, podepsané 7. ledna v Moskvě. Ve dnech 6. a 7. ledna probíhalo také jednání mezi delegacemi Komunistické strany Sovětského svazu a Jednotné socialistické strany Německa. V tomto jednání si zástupci obou bratrských stran vyměnili názory na vztahy mezi jejich stranami a na problémy mezinárodní situace. Je nesporné, že jednání, vedená na zásadách rovnosti obou účastníků, vzájemné respektování svrchovanosti nevměšování do vnitřních záležitostí, dále upevnila a posílila mezinárodní postavení Německé demokratické republiky. Ještě výrazněji vystoupil význam NDR jako mírového činitele, jako pevné hráze proti pokusům militaristických revanšistických západoněmeckých kruhů zavléci opět Německo na dobrodružnou cestu agrese. Společné prohlášení dává jasně najevo, že bez NDR nelze zajistit další mírumilovný vývoj v Německu, že existence NDR má rozhodující význam i pro sousedy Německa, je nepřekonatelnou hradbou revanšistickým snahám západoněmeckých militaristů. Existence

NDR, její pevný postoj v mírumilovném táboře socialistických zemí je velmi významným příspěvkem pro zabezpečení mírumilovného života v Polsku, tak jako i v ostatních zemích Evropy, ať již s Německem přímo sousedí nebo ne.

Vláda Sovětského svazu a vláda Německé demokratické republiky jsou spjaty spojeneckými svazky, plynoucími z Varšavské smlouvy a prohlašují, že jakékoliv pokusy používat násilných metod při řešení německé otázky a pokusy o podkopání lidově demokratického zřízení NDR nepřátelskými akcemi budou zmařeny.

Pokud se týká sjednocení Německa, musí se stát záležitostí všeho německého lidu. Musí to být německý lid, který v něm rozhodne a ne bonští militaristé, monopolisté a junkeři, kteří se dnes snaží na západě Německa znovu obléci německou mládež do hitlerovských uniforem a vést ji do nové agresivní války a třeba i do bratrovražedné války.

Všechny lid, usilující o mír, nedá se zneklidňovat harašením zbraní, ale usilovnou prací zajišťuje lepší život sobě i příští generaci.

Socialistický zemědělský sektor JZD v Komořanech se upevňuje a postupně vybavuje novými stroji a zařízeními.

Investiční výstavba v JZD v roce 1957.

Krmné a hnojné drážky ve starém vepříně, hnojiště s jímkou. Výběhy u nového vepřína. Dodělání drůbežárny č. 2 (podbřežská silnice). Elektrická přípojka na drůbežárnu a elektr. instalace na č. 1 a 2. Zařízena líheň na vodní drůbež (kachny) a dána do provozu (1 líheň a dolíheň). Ke konci roku koupěna druhá líheň a dolíheň a 2 odchovny (baterie). Nyní má 2 předlíhne, 2 dolíhne a 4 odchovny. Líhnuto 13 – 14 000 káčat ročně. V roce 1958 pro výkrm zastaveno 1 200 kusů. V roce 1959 dodáno na stůl pracujících 2 400 kachen. Postavena kůlna na plevy na výmlatišti.

Vlastní mechanizační prostředky.

Během rohu používán 1 traktor (Z 25), 2 vlečky, nákladní auto (Praga RN), 2 výfukové řezačky, 2 zrnomety, 1 samovaz (6 stop), 1 kladívkový šrotovník, 1 nakladač chlévské mrvy, drobné potahové nářadí pro 9 párů koní, zakoupeno 5 nových potahových gumáků. Ve všech stájích je zařízen vodovod s napaječkami. Používány 2 senomety. Stroje a zařízení byly zbudovány dlouholetým investičním úvěrem.

Z STS

Používáno pro přípravu půdy traktorů pásových (DT 54) s agregáty. Rovněž secí stroje byly zřízeny v agregátech. Na sázení brambor bylo použito sazečů brambor, na kultivaci brambor používáno hydraulických hrobkovačů. Na kultivaci cukrovky používáno nesených pleček a používáno stroje na meziřádkové přihnojování cukrovky močůvkou. Na vyorávání brambor používán dvouřádkový vyorávač, na vyorávání cukrovky nasevné vyorávače na kultivačních traktorech (Z 25). Ke sklizni obilovin používáno z části kombajnu (Stalinx 4) a z části samovazů sedmistopých. Na podmítky používáno diskových podmítačů a z části podmítačních vložek (pětiradličné). Na hlubokou orbu používány čtyřradličné sovětské pluhy tažené traktorem (DT 54) Výmlat ozimé řepky a semene vojtěšky byl proveden přímo na poli kombajnem (maďarským EMA 94). Mláčeno mlátičkou STS agrostroj 48. Sláma na stoh foukána vlastním senometem.

Ke konci srpna proveden nábor do JZD a získáno 47 členů (24 zem. rodin). Celkový počet je 122 členů. Tím přibylo 141,81 ha zemědělské půdy, takže celková výměra k 31.12.1957 činila 394,81 ha. Aby mohl být dobytek nových členů společně zestájen, zahájena koncem října adaptace stodoly v č. 73. Vznikly potíže s uskladněním mlátičky (agrostroj 48 - majetek STS), která byla dosud v této stodole uskladněna. Pro její velikost se nenašla v celé obci budova, kde by se mohla uskladnit.